

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia \$DataPodpisu r.

Znak sprawy: GM-DGWiZS-6.054.71.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora RP, Pana Janusza Gromka podczas 26. posiedzenia Senatu RP w dniu 18 czerwca br., w sprawie prac nad zmianami przepisów określających warunki rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, niniejszym przedkładam stosowne informacje.

W Ministerstwie Infrastruktury zostały zainicjowane prace nad zmianą przepisów w zakresie ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Ocena skutków regulacji przeprowadzona do nowelizacji ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (ustawa zzwos) wykazała, że funkcjonujący ówczesny system w zakresie sposobu sprawowania nadzoru nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie pozwalał na wystarczająco efektywny nadzór nad realizacją zadań przez podmioty świadczące usługi wodociągowo-kanalizacyjne. Jednostka samorządu terytorialnego pełniła jednocześnie funkcję właściciela przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, organu nadzoru nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także przedstawiciela odbiorców usług. Rozwiązanie to prowadziło do nieuzasadnionego wzrostu cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych oraz generowało konflikt interesów pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Gminy, mimo dostępnych narzędzi kontrolnych, w szczególności w postaci prawa do weryfikacji wniosków taryfowych, często nie wykorzystywały swoich uprawnień, a tym samym nie chroniły w wystarczającym stopniu odbiorców usług przed systematycznym wzrostem cen.

Problem niewłaściwego ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków niejednokrotnie był sygnalizowany w informacji o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli (w szczególności „Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego”, znak: LZG.410.005.2015 Nr ewid. 22/2016/P/15/110/LZG, „Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, znak: LSZ/430/002/2017, Nr ewid. 20/2016/P/15/101/LSZ).

Wraz z powołaniem dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, przekazana została organowi regulacyjnemu część instrumentów nadzorczych z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, które należały do kompetencji gminy. Właściwość miejscowa dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w sprawach z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, została określona w akcie wykonawczym przewidzianym do wydania na podstawie art. 27d ustawy zzwos. Rozwiązanie to miało na celu zapewnienie skuteczności wykonywania zadań określonych w przepisach. Założenia stanowiące podstawę dla konstrukcji uprawnień jako organu regulacyjnego wynikały z funkcjonujących już w obrocie prawnym i sprawdzonych rozwiązań dot. sposobu sprawowania nadzoru w odniesieniu do rynku energii cieplnej.

Propozycja nowelizacji ustawy zwoś w zakresie umożliwiającym przedsiębiorstwom działającym na terenie kilku gmin ustalenie wspólnej taryfy za wodę i ścieki dla wszystkich obsługiwanych gmin, wynika przede wszystkim z potrzeby eliminacji dysproporcji pomiędzy gminami obsługiwanymi przez to samo przedsiębiorstwo, bądź wchodzącymi w skład aglomeracji lub objętych porozumieniem, bądź związkiem gmin. Prace legislacyjne uruchomiono także z inicjatywy samych gmin i są prowadzone w ramach postulatów samorządów, których mieszkańców nadmiernie i w sposób nieuzasadniony obciążono kosztami taryfy w stosunku do gminy wiodącej, bądź posiadającej największą liczbę udziałów w przedsiębiorstwie. W powyższym zakresie niejednokrotnie wpływały wnioski i wystąpienia zarówno do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, jak też do Ministerstwa Infrastruktury.

Technicznie i funkcjonalnie powiązany system wodociągowo - kanalizacyjny istniejący w granicach działania przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, powinien eliminować dysproporcje w kosztach świadczonych usług, a nie dodatkowo je pogłębiać poprzez stawianie gminy wiodącej w najkorzystniejszej sytuacji pod względem wysokości cen. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obsługujące kilka gmin obowiązane jest bowiem tak ukształtować taryfę, aby nie dyskryminować jakiegokolwiek gminy. Natomiast różnicowanie wysokości kalkulowanych stawek opłat może mieć miejsce jedynie w sytuacji udokumentowanej, wynikającej z ewidencji księgowej, rzeczywistej różnicy kosztów świadczenia usług na rzecz poszczególnych gmin. W związku z tym, że pomiędzy poszczególnymi gminami mogą wystąpić zróżnicowania, wynikające na przykład ze specyfiki danej gminy, przedsiębiorstwo tylko o te obiektywne zróżnicowania (na przykład dotyczące podatków) może różnicować cenę za dostarczanie wody i odbiór ścieków, zaś alokacja kosztów winna odbywać się wobec każdej z gmin za pomocą właściwej metody (alokacji prostej lub bardziej szczegółowej), opartej na obiektywnych kryteriach.

Ewentualne różnice w stawkach i cenach opłat pomiędzy gminami objętymi aglomeracją, mogą wynikać z takich kosztów jak podatek od nieruchomości, który może być zróżnicowany pomiędzy gminami, czy przykładowo nakładów na remonty lub rozbudowę sieci wodociągowej, gdyż mogą one mieć wpływ na poziom przychodów i kosztów związanych ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków na danym terenie. Z pewnością ta pozycja kosztowa będzie zróżnicowana w zależności od miejsca świadczonych usług i tym samym będzie w różny sposób wpływać na podstawy kalkulacji cen i stawek opłat w danej gminie. Jednakże potencjalne, nieudokumentowane różnice ponoszonych kosztów nie mogą prowadzić do dysproporcji w opłatach za usługi przedsiębiorstwa.

Uprzejmie informuję, że nie rozważa się wprowadzenia obligatoryjnego ustalenia jednej taryfy na terenie działania jednego przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, bez względu na różnice w kosztach świadczenia usług. Przepisy mają sprawić, by zróżnicowanie taryf, jak wskazano powyżej, występowało tylko na podstawie obiektywnych, udokumentowanych kryteriów. Planowane zmiany nie mają na celu dopuszczenia do subsydiowania skrośnego, a wręcz przeciwnie – skuteczniejszej eliminacji przypadków jego występowania.

Proponowane regulacje odnoszą się będą do obszaru działalności jednego przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, nie aglomeracji. Aglomeracja jest pojęciem węższym, odnoszącym się do systemów kanalizacji i nie zawsze granice aglomeracji pokrywają się z granicą działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Taryfy dotyczą usług w zakresie zarówno zbiorowego odprowadzania ścieków, jak i zaopatrzenia w wodę i nie zawsze obie te usługi są świadczone przez to samo przedsiębiorstwo, zatem regulacje odnoszące się do aglomeracji nie mają zastosowania w omawianym przypadku.

Pragnę zauważyć, że zgodnie z ustawą zwoś samorząd gminny ma możliwość dopłaty do taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. W świetle obowiązujących przepisów, art. 3 ust. 1 ustawy zwoś, zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy. Zgodnie z przepisami ustawy zwoś ceny za dostarczanie wody oraz odprowadzanie ścieków ustalane są przez przedsiębiorstwa lub gminy, na terenie której realizują to zadanie. Natomiast art. 24 ust. 6 mówi, że rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu.

Mając na uwadze powyższe, w Ministerstwie Infrastruktury rozpoczęto prace mające na celu zmianę ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, w szczególności w zakresie elementów składowych taryfy, które brane są pod

uwagę przy ustalaniu jej wysokości, tak aby wyeliminować przypadki, w których występuje niewspółmierna różnica wysokości taryf w gminach obsługiwanych przez to samo przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Z uwagi na wieloaspektową problematykę zagadnienia, kierunki zmian w tym zakresie wymagają szczegółowej analizy i wypracowania właściwych rozwiązań legislacyjnych, dlatego projekt zmiany ustawy będzie poddany szerokim konsultacjom publicznym z uwzględnieniem zarówno sektora rządowego, samorządowego i prywatnego, w tym przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, aby wypracować optymalne rozwiązania w opisywanym obszarze. Tym samym zachęcam Pana senatora do aktywnego uczestnictwa w procesie legislacyjnym.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu